

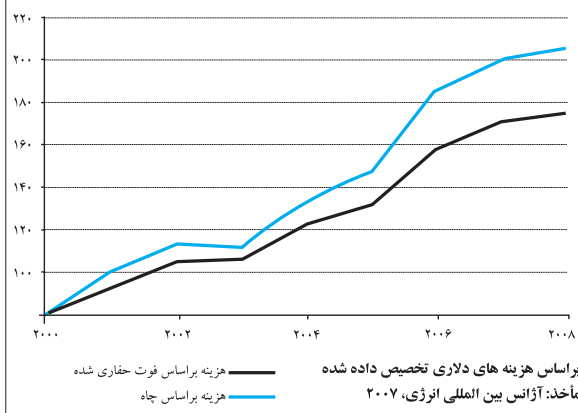
آیا تقاضای شدید نفت به افزایش ظرفیت حفاری چاه‌های نفت منجر خواهد شد؟

عملیات حفاری چاه‌های نفت با بیش از نیمی از مجموع هزینه‌های فعالیت‌های اکتشاف و استخراج سرمایه‌برترین فعالیت در بخش بالادستی صنعت نفت محسوب می‌شود. هزینه‌های حفاری در سال‌های اخیر به سرعت افزایش یافته است و هزینه حفاری یک چاه بیشتر از دو برابر میانگین آن در دوره سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۷ شده است که منعکس کننده افزایش ۱۰۵ درصدی هزینه حفاری برای هر متر و افزایش ۹۰ درصدی حفاری برای هر چاه است. (شکل-۱)

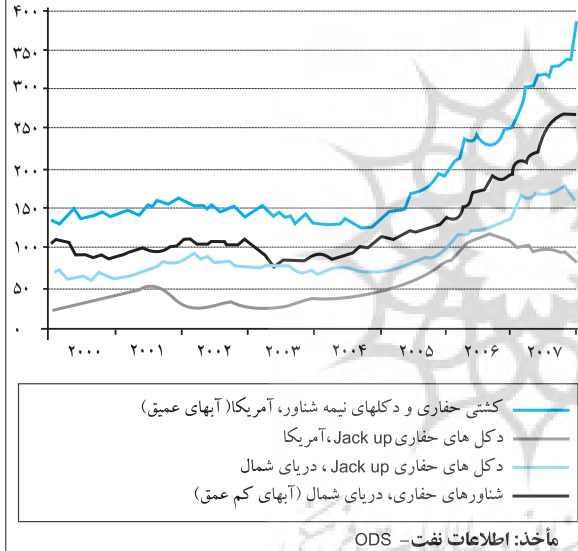
نوسان در نرخ روزانه تجهیزات حفاری ناشی از تقاضای شدید پیمانکاران توسعه دهنده میادین نفت و گاز است (شکل-۲). به طور نمونه، هزینه حفاری یک چاه تولیدی تقریباً ۵۰ درصد کل هزینه‌های تولید نفت را شامل می‌شود و نرخ روزانه تجهیزات حفاری در همه نقاط جهان در سال ۲۰۰۵ و در بیشتر نقاط جهان در سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ شدیداً افزایش یافته، اما در چند ماه اخیر در اغلب مناطق ثابت شده است. در خلیج مکزیک، نرخ روزانه

شکل ۱- شاخص های هزینه حفاری بالادستی در جهان

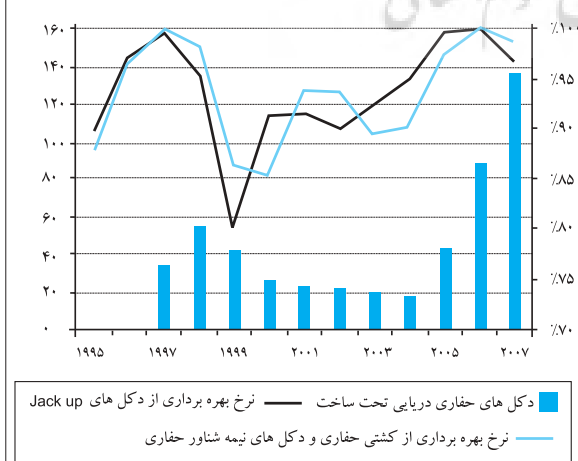

شکل ۲: نرخ روزانه دکل های حفاری

مأخذ: اطلاعات نفت - ODS

شکل ۳: دکل های دریایی در دست ساخت و نرخ کشتی ها و دکل های حفاری نیمه شناور

مأخذ: آژانس بین المللی انرژی، ۲۰۰۷، سایت اینترنتی: www.bakerhughesdirect.com

برای دکل های حفاری دریایی سیستم Jack Up از اواسط سال ۲۰۰۶ بطور پیوسته کاهش داشته اما نرخ دکل های حفاری در آب های عمیق، همچنان افزایش داشته است. در میانه سال ۲۰۰۸ کشتی های حفاری آب های بسیار عمیق، برای هر روز بیش از ۶۵۰ هزار دلار قرارداد بسته اند. هزینه برای دکل های نیمه شناور نیز به ۵۰۰ هزار دلار در روز رسید که در آغاز این دهه، ۱۳۰ هزار دلار در روز بوده است. در سال های اخیر، سرمایه صرف شده برای اکتشاف و تولید که تا اندازه زیادی از قیمت های بالای نفت و گاز نشأت می گیرد، به نوسان تقاضا برای حفاری چاه، به ویژه در حوزه های دریایی منجر شده است. ناوگان جهانی حفاری دریایی، شامل دکل های Jack Up نیمه شناور و کشتی های حفاری در سه سال گذشته، نزدیک به صد درصد ظرفیت کار کرده اند و میزان سفارش برای آن ها نیز رشد داشته است. در حال حاضر، دکل های حفاری آب های بسیار عمیق به طور متوسط تا سال ۲۰۱۲ قرارداد دارند که به موجب آن تا حدود سال ۲۰۱۵ متعهد و درگیر هستند. تقاضای شدید برای دکل های حفاری، افزایش شدیدی را در ساخت و ساز این دکل ها دریایی برانگیخته است. اغلب واحدهای ناوگان حفاری دریایی شامل ۶۱۴ شناور، در سال های دهه هشتاد میلادی و اوایل دهه نود میلادی ساخته شدند و بیش از ۴۵۰ دکل در بین سال های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ تحویل داده شدند. چیزی حدود ۴۰ دکل دیگر، در طول ۱۲ سال بعد اضافه شدند و بیش از ۴۰ دکل دیگر در بین سال های ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۰ به این ناوگان پیوستند. در اواسط سال ۲۰۰۸، ۱۴۷ دکل حفاری در دست ساخت بودند، که انتظار می رود تا پیش از پایان سال ۲۰۱۰ تحویل داده شوند. بین سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴ میانگین تعداد دکل های حفاری در دست ساخت به سختی از ۲۵ عدد تجاوز کرد، اما اکنون در حدود ۶۰ شناور موجود در حال تغییر و تعویض هستند. (شکل ۳) اگر این تعداد همچنان فعال باقی بماند؛ ناوگان دکل های حفاری فراساحلی از ۵۶۰ دستگاه در پایان سال ۲۰۰۷ به حدود ۷۰۰ دستگاه در پایان سال ۲۰۱۰ افزایش پیدا خواهد کرد (افزایشی در حدود یک چهارم)، البته تأخیر در دستیابی به مواد خام ممکن است این روند افزایشی را کند نماید، همان گونه که بازنشستگی دکل های کهنه تر نیز چنین خواهد کرد.